

ח בסוף ספר הקלאי-בו
בשם תשובה
הרשב"א

(ע) עליו עדים ביה וביוצא ביה, (ל) (עט) מعتبرין אותו. ושליח-ציבור שהוא שוחט ובכך, לא יתפלל בגדים (ל) (פ) הצעין ומסריהם. ואם איןנו רוזה (פא) להחילך בגין בשעת התקפה ולחתפלל, מعتبرין אותו. ושליח-ציבור המקובל פיו או שמרון (ל) (פב) בשייר הקברים, מחייב בידו שלא לעשות כן. ואם איןנו שומע מعتبرין אותו (כל-בו דקה ע"ד). (פב) *שליח-ציבור שהקין (פאר) ורואה למןות בנו לאסינו לפיקרים, ארכיל-פי שאין קול בנו (ל) (פח) ערך קוקולו. אם ממלא מקומו בשאר דברים, בנו קודם לכל אך ואן האבBOR יכולן למחות בידו (חושבת הרשב"א סי' ח): **כו** **חקלה שענגו** למכרות

באר היטב

משנה ברורה

ולא מסר, אף-על-פי שמכעד המברך אפלו לאדם שאינו שליח-ציבור אלא גוערן בו ותרני בו שאם יוסיף לומר בברקים הכהן לו שיעברתו מעתהו, ואמנם הוסיף בברוך ראיי להעכברו: (*עה*) צלינו עדרם. ומדרבי הפטגון-אברהם לעיל קפוצ'יני ז משמע דzapallo בקהלא לא פסיק, כייד מוחה עליו להעכברו, וכן משמע בס"ט של-שלמה חילין סוף סיון נב, וכן בבאור הלהה: (*טט*) מעכיבין אלו, ואם עשה תשובה, מהני שלא לסקו אף אם עבר במזוד, אבל לפניו, מבאר בפעין ה בהג'ה דבמוציא לא מהני תשובה, אז אין פרקי זהאה. ענן שם במלגה ברורה ערך-קטון כב⁸⁵). ואם עשה קילודו עברה עצדרן לא שב. אף אם מנווה מעכיבין אותו, דפסול בעבנה לעזרות (*נפמ"ג*): (*פ*) הצעאין. שליח-ציבור שמתוך חליו לאגנוס אי אפשר צבור, אPsiר בנים נראים (ספ) יש גדור בו שיטבל⁸⁶, ועל-כל-בניהם שיוציאו הבגדים האזאים מעליזו⁸⁷, ואם לא ישמע לדרכו חקמים לרוח (*פ*) לאחורי. ותוב (ספ) שחליף בגדיו הפלכלדים כל היום בשוחול בון הבריות, שלא יאה בקהל הפשניאים, אך שם שטולמי-דחכש שאנו תלמיד-חכם: (*פב*) בשני הגרים. וזהו לנויר, בוגנויג⁸⁸ (*עמ*) שהנקרים מנגנים בו לעכוזת גלולים שלקעם. וב"ח בתרשובה סיון קכו כתוב, והוא בוגנו שמייר לה. ההולך בערקלאות של עזורי-גולילים פסול לו הוה שיליח-ציבור באנש-השנה וויס-הכפרום, אלא-אם כן עשה

בנימנים בראש-השנה ויום-הכפרורים. דהיינו עשו גודל מצד עצמו, קראיתא ימות נשעה אין לו להיות שליח-צבור, בודילע בעסער-קען יד. ואולי גג בבר, אין לפסלו, ובראיתא קעין זה בחשון-משפט סימן לד בעי ד למחמיר. שליח-צבוד שחייב שוחט ונמקא שפcker טרפה בחזקת ברחה ז' (92) מבל קוקום אין למונתו לבתולה [כנה ג']. ואם עשה תשובה, מטר סומ-הכפרורים בנהוג, אם חלה אחד מהם ולא יכול להפקיד, אינו רשאי כסימן לא ועיין בתשובה לנסת-יזחוזאל סיימן ג': (פג) שליח-צבוד יים גודלים מפניהם, בין שהוא קמלא קוקום אוביוקו. יש אמקרים דהקבץ בן מגן-אברהם (95) ובנכשת הגדולה ובעלת-המיד ובఈשותות תעם-סופר דין הדבל ענייני המנויים, אם רוץ החניינו שאחד סיענו באוטו מנוי בענין המלאכה הנ ביראת-שים: (פח) ער. ובلد (עג) שלא היא

ש"ץ שבתו ועמה פרחת בעלה, אם "א" באהר קשוב קדיבער וכשר, מהריי מברון שכנהה. כי ע"ה ממש דאפלו אס בקר נתקבל ליש"ץ כבוש מסלון איזו אי אקא אהיך וב"ש שאין בטלנו לבחקלה עיש' רעל סי' קכח ס"ק ע"א מש"ש בשם שם שכנהה' וקסט שבות-יעקב' יבענ' חן. ש"ץ שפנסל קולו, שענטען קאלו הא קרפת ושבור פיטסל לש"ץ, מררי בוגרא שכנהה' (לג) מעדרין אותו. ואם ישך קושבה אין בעבורין אותו, ע"ה ע"ש: (לד) זה שתחודף קילו לאנסון א"ל לנקות להיוו טהור לילה אן טהור עצמו קיל וארה ש"ץ, אפלו ברכינ' נז'אים יש להנורנו נו שיטבל ענכ' שיזיא הבודרים היזאים מעלין רואי לערברון, והו"ר א"ז עזקה ייל לרוץ פה וולסרי הבודרים היזאים עטילין רואי לערברון, והו"ר א"ז עזקה ייל בטחבעו גע-אכונט חלק א"ח ס"ס ו, ע"ש: (לט) בשרי הבודרים. ריל גאנון שפאניגים בו לעבודה לוליטם, מא"ק שם ס"ח, ב"ח בחשובה ס"ס קדא' כי זוקא גאנון שמיניך לזה. רבב ר"ל בתשובה סי' כ ש"ץ טהרה שוחת ומצע אפבר טרפה בחזקת

באור הלכה

קמונן חקרו בידיו, בוגון שהיה קונה דיביג'ים בדריג'נו, אפללו כי פסול על-כף בחשין-משפט טיקון כו, כדי לאו ה' כי ה' לא פפסול מטעם עבירה אפללו בש' בזמננו, בעונותינו הרכבים, דנשפטה האסור מכתבה אנשיים ואפשר דהוא א' ע"ש, על-קל-פנויים יענין שלם-ציבור ברוח-השנה וו'ס-ההנפויים בנדאי בשוגג, או שהנה מנקר ונמצא אתורי חלב, אך-על-פי שאין מפלקיין אותו אפללו למונתו, בודילעט בטענה ה-הה'ה. קקל שחלקו אפללו בראש-השנה להעמיד איש אחר במוקמו, ובידי הקטל דוקא להעמידו שעיר-אפרדים ששיוקנן. והוא פרדיין (עכ' בכל המונאים גמ' בין בנו קודרין⁽⁹³⁾, ואפללו יש' ש' קבנעה לערביין תועה או לדון לא אפרין שביבנין קודרין, ויש חולקין⁽⁹⁴⁾ מחלוקת איזח'דים סימן יג: (פ"ד) ורזה' וכי'. מתב קרש'ב"א שם: הוא לפקרים, הרשות בידיו, וכותב הנטסת הגדרולה: דוקא אם הוא ראוי לכך,

שער הצעיר

(סס) באר היטב: (סס) מגן-אכזרחים: (ע) פְּרִיּוֹמְגָדִים: (ע) מגן-אכזרחים: (עכ) רַשְׁבָּא: (עג) מגן-אכזרחים:

הלוות ברכות סימן נג נד

ביאורים ומוספים

רבות כתוב המשנ"ב ל�מן (ס"י רז ס"ק ג) בדברי התוס' יומם טוב לומר "חי העולמים" צירוי מפני שהוא דברך.

[משנ"ב ס"ק ג]
ובכל בוניה קבונה אסורה להפסיק באמצעו⁽³⁾ אפילו לאמן יהא שמה רבא" וקונשא, וש' לחילך, ואניך עיין⁽⁴⁾.

(3) ובטעם החילך בין ברכה לצרעה, כתוב בביבה"ל ל�מן (ס"י רז ס"ג ד"ה לקדיש ולקדושה) שבברכה צרעה על ידי ההפסיק לא יכול להתחרב סוף הברכה להחט ומלכות שאמו. והוספה, שלפיה זה אף בברכה ארוכה אסור להפסיק אחר אמר ברוך אתה ה" בסוף הברכה.

עוד כתוב שם, שהחיי אדם הסתפק לעניין דיעבד האם צריך לחזור בראש כשהפסיק לקדיש וכドוי באמצעות ברכה קערה. והחיי אדם מבאר את ספיקו שאולי עניית קידש וכドוי אינה הפסק, שמיינו שהוא הוספה בשבח המקומות מצטרפת הדיא לברכה.
(4) ולענין עניית אמן [שאינו על ברוך שאתה] או ישתחב[ה] כשהוא עומד אחר ברוך אתה ה" בסוף ברכת ברוך אמר, כתוב לעיל (ס"י נא ס"ק ב) בשם החיי אדם (כלכל ב ס"ג) שאסור לענות, שבזה מקלקל את הברכה למזרי [שם בחדי אדם מעין לדבריו בכלל ה. ומשמעות דבריו שם שאף אמן יהא שמייה רביה לא עינה].

[משנ"ב ס"ק ז]

וזנוקא בז' ישפחה ליוציאר שהוא ענן אפרוי.
(5) וכן לענין אמרית הلال עם העיבור בין ישתחב[ה] ליוציאר, כתוב בשעה"ע ל�מן (ס"י תפוח ס"ק ד) שפסיק ואמר את הلال אם הוא יודע שלא יודען לו ציבור אחר בר.

[משנ"ב ס"ק ח]

שתקדיש קאי על התפללה⁽⁶⁾ וכו', ועל-כל-פניהם יש לתקן שאמרו מקצת פסוקים בין שני קדושים⁽⁷⁾.
(6) ובפמ"ג (ס"י נה משב"ז ס"ק א, שהוא מקור הדברים) כתוב שהעתם שאמורים קדיש אחר שרמונה עשרה הוא משום הפסוקים שיש בחפילה בגין ראגנו ה' וכドוי.

(7) אמנם ל�מן (ס"י נה ס"ק א) כתוב שטוב למעט בקדושים, כשם שטוב למעט בברכות.

[משנ"ב ס"ק ט]

ועין ב מגן-אברעם שפסיק דזנוקא אם אמר אחר זה על-כל-פניהם מקצת דבר-אקדקה⁽⁸⁾.
(8) אמנם, בביבה"ל ל�מן (ס"י קנה ס"א ד"ה ויקבע) כתוב שאמורים קדיש דרבנן אף על וורוה שבעל פה, ואף שלא אמרו תחולת דברי אגדה.

[משנ"ב ס"ט]

מנוגה כל ישלאל לזר אחר פרקי אבות ואחר "בפה מודיקון" תפאפרק וכו פלמידי קבימים מפרקים שלום" וכו'.

(9) במג'א (ס"ק ג, שהוא מקור הרבה הדברים) כתוב שגם אחר אין כלוקוני' נהגו לומר המאמר 'תלמידי חכמים' וכו', וקידיש דרבנן.

[משנ"ב שם]

ואפלו אם רק שנים ושלשה לומדים⁽¹⁰⁾.
(10) ואפלו אם רק אחד למלה, כתוב בביבה"ל ל�מן (שם) שיכולים לומר קדיש כשהיו עשרה בבית הכנסת. וכן כתוב לעיל (ס"ק ז, עניין הקדיש שלפני ברוכו) שאפלו אמר הש"ץ לבדו את הפסוקים

[משנ"ב ס"ק ה]

אין להזכיר שליח-ציבור בשבייל אחר שקולו ערכו⁽⁹⁾. וע"ז שקולו נמור היישבים בסוף בית הכנסת לא שומעים את קולו ברاءו, כתוב הבן איש חי (שנה א פר' תרומה אות א) שאריכים להעבירו מהליהו ש"ז.

[משנ"ב ס"ק ז]

נכפב לשם שמם ולא לשם התפאות⁽¹⁰⁾ וכו', נכוון אף ליחיד להתפלל מתוך הסדרו⁽¹¹⁾.
(7) ואפלו פי שב��sidro של יודן ציריך להקפיד, כתוב בש"ז אגרות משה (אורח ח"ב ס"י יז) שמאחר שרואים מכאן שאפלו בתיבת הסידור עשו רוחם במעשה מחות התפילה ובקבלה לפני המוקם, لكن יש להיזהר שלא להתפלל מתחן סידור שיש חשש שנופס על ידי חילול שבת ואפלו על ידי פעלים נכרים, שכן יתפלל בדבר שיזיה קטיגור ח"ז ולא ניתן שיתקבל התפלות, והוספה, שהוא הדין שיש להיזהר שלא למדוד בספרים הללו.

(8) ולגביה תפילה מותוך הסידור, כתוב ל�מן (ס"י צג ס"ק ב) שהארוי זיל היה מותפלל מותוך הסידור כדי שיכoon מוד וגם שלא להבליע נקודה, והכל לפיו מה שמרגיש האדם בנפשו. ואפ' בחורת הש"ז, כתוב ל�מן (ס"י צג ס"ק ט) שנכון שייהי הסידור פתוח לפניו להזות אוניו פוקחות על מה שאמור הש"ז. ולקמן (ס"י קכד ס"ק ב) הביא מה שכותב השל"ה: "ראיתי מחרדים אל דבר ה' שמשימין הסידור בפניהם בשעת חזרת התפילה עניינם וליבם שם שללא ייאו חוצה, ואז מכוונים על כל מלאה ומלה". וראה עוד מה שכותבו ל�מן ס"י צג שם.

וכן לענין ברכת המזון, כתוב ל�מן (ס"י קפה ס"ק א) שהמודרך יזהר לברך לכתחילה מותוך הספר ולא בעל פה.

סימן נד

דיןיהם השייכים לישטבוח

[משנ"ב ס"ק א]

ואפ' על-גב דפסוקים מפסוקים ביניים, לא קוי הפסוק⁽¹²⁾.
(1) ובביאור הדבר שאין הפסוקים הפסוק, כתוב הלבוש (ס"א) מפני שככלו מירוץ ותשבוחות.

ומטעם זה שבירוך אמרו' וישתחב' נחשבות בשתי ברכות הסמכות, ביאר ל�מן (ס"י רטו ס"ק ג) שהمبرך בעצמו עונה אמר אחר ברכת ישתחב[ה] [לדעתי המחבר].
ואם שכח לומר ישתחב[ה] והתחל ברכת יוצר אור, דעת הגרשין אויערבך (הילכות שלמה תפלה פ"ז דבר הלכה אות ב) שאינו חור לומר ישתחב[ה], מאחר שרברכת ישתחב[ה] היא סיום של ברוך שאמר, וכיוון שהתחילה כבר ברכות מוקמה ונתבטלה. ובשות' אוור לעזין (ח"ב פמ"ה) תשובה יא) כתוב שגם בין הפרקים לא יאמונה, ובמקורות (שם) נשאר בע"ז למשעה, שאלוי כיון שהיא מזכה עבורת מותר לאומרה בברכות קריאת שמע. והגוג' קביבסקי (שיה השודה חז' ברכות ל', ב) כתוב שיאמונה בין יוצר המאורות ל'אהבה רבה/ והוספה, שאפשר שציריך לומר גם כן איזה פסוקים לפניה.

[משנ"ב ס"ק ב]

יש גורסין בציריך⁽¹³⁾.

(2) בביאור הගיסא בעצרי, כתוב התוס' יומם טוב (סוף מסכת תמיד)

הלו^את ברכות סימן נג נד

אנשימים על צרכי (**פ**) האביר לומן, ובהאגע חומרן יצאו אלו ויבנוו אחריהם מחמייהם, בין להן בין לזכה של צדקה בין לשאר מינויים האריכין לאבירו, בין שנוטלים עליהם שבר בין שאיבם נוטלים, אפלו לא קביני להם זמן, סתמים בפרושן, מאחר שעהגו כך: הaga יש כי שבח דשליח-אבירו תפלל מתוק ספר המכיד לאביר, דודאי (**פ**) נקבע (ל) לשמו (מהרייל בשם רוקח):

בנדיינים השיכים לשפטה, ובו ג' סעיפים:

א א' י'שְׁפַּחָה' אֲנִיה פֹּתַחַת בְּכָרוֹךְ, לְבִי (א) שְׁהִיא סְמוֹכָה לְבָרוֹךְ שָׁאָמֶרְ, שְׁשַׁתְּיֵהּ נְתַקְנֵן עַל פְּסָוקֵי דְּזָמְרָה, וּזְוּפְגִּים וּזְוּלָאַתְּרִיכִים: **ב** בְּאַין לְעַנוּתָא אַמְן אַחֲר 'אַלְלָה מְהֻלָּל' (ה) (ב) בְּתַשְׁבָּחוֹת, אַלְלָא אַחֲר 'שְׂהִי כְּעוֹלָמִים', (ג) שְׁשָׁם הָוָא סִיטָם הַבְּרָה: **ג** (ד) חַמְסָפֶר בֵּין 'י'שְׁפַּחָה' (כ) לִ'יְצָרָא' עַבְרָה תְּיֵא בְּנִידּוֹ וְחַזְרֵר עַלְיָה (ה) מְעֻזְרָבִי הַמְלָחָמָה. גַּוְשִׁישׁ מֵי שָׁאוּמָר, שְׁלָאַנְכִּי צָבוֹר או (ו) לְפָסָק גְּזָרָה לְמַיִּשְׁבָּא לְהַתְּפִינָּס מִן הַאֲדָרָה, מַפְרֵר לְהַפְסִיק: הַגָּה וּמִזָּה נְתַפְּשֵׁת מֵה שְׁגַגְגוּ בְּהַרְבָּה מִקְומָוֹת לְבָרוֹךְ חֹולָה או לְקַבֵּל בְּכִתְהַגֵּנָס שְׁעִישָׁה לוֹ דִין בֵּין 'י'שְׁפַּחָה' לִ'יְצָרָא', כֶּל זֶה מִקְרָא לְזָרָק מְצָוָה, וְלָאַתְּרַכֵּךְ בְּשַׁחַווֹרִין לְהַפְלֵל יָאָמֶר (ז) הַשְּׁלִיחִים-צָבוֹר (ח) מִקְצָת פְּסָוקֵי (ט) וְזָמְרָה וְיָאָמֶר קְדִישׁ עַלְיכֶם, כִּי לְעוֹלָם אַין אָוּרְמִים קְדִישׁ (ט) בְּלָא הַתְּהִלָּה שְׁלַפְנִינוּ. וְלֹכֶן מִתְחִילֵין (י) עַרְבִּית בְּלָא קְרִישׁ

פאר היטב

בצער מחת החיה, כי ר' שבתי עין חוס יט במת פ"ז ואינו בן דעת מהר"ל מפרגא וק"כ פ"ח. בקבחים כי לומר בעשית קומוד מאמעיקרים קראתיך ה' בין ישפה ליזור וצ"ע, מ"א: (א) זו קורנה. זא לא אמר פסוקים לא יאמיר קדישין וק' תחילה ברוך בלא קדיש. וההנור על שמע לא אמר קדיש אם לא יאמר פסוקים, שלולום לא תמאן קדיש בלא סוקרים שלפניהם לא

ואילך בנו שבקיימס קוזקומים. אין להזכיר ש"ץ בשכלי אחר שקוולו ערבית, ואם הרוב הפתאים באחר יופיעו ונימוק נחיתם כי, עין בהג' ובקמ"א ובע"ה: (^ל) לשמו. בסודרים הנתקפים אין חילוק, ט"ז. וקורין ש"ץ צנן, שצרכר לראות היד איקרא, ותרומות "זינרא" וחוץ, רד"א:

(ט) בASHBOTHOT. ונסחנותו אל פלך דוד בתשבחות. בתשבחות בחרי"ק מחת הקניין, הארוי זיל' וכח השכנה"ג בשם דוד'ק ועל' סימן נא ס"ק. ח' העולמים

דושנום חורפי עליה

קולם קשׁעה. אין להזכיר (^{עד}) שליח-ציבור בשכיל אחר שקוֹלוּ עַנְבֶּר⁽⁶⁾ ואמם קרב חפצים באחר, ישמשו שניהם פאך: כו' (^פ) הצבור למן. עין בתשובה חקוקות-שלמה מיטן ז' בשכירות חן למן ג' שנין, דמיטיק אונד דיאז דראָקָא דהוֹן וְזָקָא במקומם שהמניג שלאחר הנטן יצאו אלו, אקל בונגען דאן דורך לסלקְל בָּלָא חִשָּׂא, ודאי אין לסלקְל בחגט משום שלא לעשות צליין חִשָּׂא, עין שם, וען בתשובה חסמס-טופר טימן רו גאנַן בעין זה; אם לא קשׁעה לנוֹן קְפָרוֹשׁ שלאליה נקען שאַבלְל יְהִי כלה זטנו ושי הצעדים יהיו יכולין לחוץ, ואיך קבלחה ומגון חִשָּׂא, עין שם: (^פ) נקם לישמו. פרוש, (^{עו}) נקבת לשם שמנים ולא לשם ההקפאָרזה⁽⁷⁾, ואפלו אם הסדרה של החיד (^{עו}) הוא בקבב נאה יותר מהציבור. ובכפרדים הנגדפים (^{עו}) אין חילוק בין של צבור ליחיד. מבח הפלריינציגים: נכוֹן אף ליחיד להתקפל מתוך הפלר⁽⁸⁾, קל-שְׁנֵן שליח-ציבור שאַמְתַּצֵּן צבור עליינו שטפלל בקנינים. ווקוין שליח-ציבור תנן, שאַריך לדאָה האָבָא בָּרָא ור' גוֹיָה ותני ברכ' ⁽⁸⁾:

קדריש אם לא אמר תחלה מתקנת פסוקים. ועה תדרשים מקרוּב כאו שפּוֹרְסִין שמע אחר קדריש בתרא ואומרים שנית קדריש, ואינו נכוּן, דקה עגנון לומר שנוי קדרישים סמכוני זה זהה, ועל-כל-פניהם יש למלקטם שיאמרו מקצת פסוקים בין שני קדרישים^(ט) (ט) בלא מהלה. וזה אחר פרפה. וכמו שמתבונן בסעיף קיטון הקודם, וכן במאן אבן-חס שפסיק דז'ואק אם אמר אחר עלה-כל-פניהם לומר קדריש דרבנן. וכן אטר שאליך איזה עגנון מורה שבעל-פה עזה עלה-כל-פניהם מקצת דרבנן-אברה⁽⁸⁾ והוא יוצל לומר הקדריש דרבנן, כי עקר האות נחן על דבר-אהר, ועל-כן בוגרנו כל שאלול לומר אחר פרפה קדריש דה נחן לאחר על דבר-אהר, והוא ערך שיאו בין ערך שיאו או אמר א'ובות זאת כב' מה רולקין⁽⁹⁾ המאמר דרבבי חנניה בן ערך שיאו בין ערך שיאו, ולפי זה דברי אלעוז אמר רבנן פולידי' חמימים מרבנים שלום' וכו'. ולפי זה קדשו של לזרו (ט) בשלומידים משניות אמרו בסוף ההלמוד המאמר דרבבי חנניה קדשו ערך שיאו וכדומה כדורי שיאו יוציאו לומר על-ידי' זה אמר רק קדריש קדריש דרבנן. ואחר פנ' י' זומרים קדריש שלם, אפלו (ט) רק אחר שלשה קדרישים. ואין לומר קדריש אל-אדם-בן קרי שישנה גנשיות קביה-הנכנת בישיעת אמירת דקסוקים וטלמוד, וכמו שיקפער באיפין נה הכלשנה ברורה בפ' בעיר-קדרון, וב, ואפלו (ט) אם ורקennis ושלשה לומדים⁽¹⁰⁾ אומרים קדריש שם עיר-קדרון שם עשרה, ואפלו (יל) מי שלא למד יכול גם-כן לומר הקדריש בפרשת שמיע לפקון בטימן סט: (ט) ערבית בלא קדריש.

א **(א)** שָׁהִיא סְמוֹכָה. וְאֶזְעַל-כָּב (ט) דְּפָסְקוּם מִפְסִיקִים בִּיעֵינָם לֹא חָי הַפְּסִיקָן, כִּמוֹ בְּרִכָּה אֲחֻזָּה שְׁבִירִיאת שְׁמָעָו (ט) שְׁבָהָלָל שְׁגַם-כֵּן אִינָה מִתְחַלֵּת בְּבָרוּךְ מַהְай טַעַמָּא: **ב** (ט) בְּתַשְׁבָחוֹת. זֶה כִּי הָיָה סְקָטוֹן, אֶכְלָל סְקָתוֹן בְּבָרוּךְ מַהְай טַעַמָּא: **ב** (ט) וּזְעַצָּה לָמֶר, שְׁאַחֲרָ שְׁפִים הַשְׁלִיחָ צָבָר בִּישְׁמָכָה "קָרְיוֹן אֲפָה ה'" אֶל קָלָךְ גָּדוֹל בְּתַשְׁבָחוֹת: לֹא עָגָה שְׁם אַדְם עַל זֶה אָמָן, וְאַכְפֵּן לְאַחֲרֵי סִימָם הַבְּרִכָּה בְּתַשְׁבָחוֹת" לֹא עָגָה שְׁם אַדְם עַל זֶה אָמָן, וְכַרְעֵץ עַד "חַי קָעוֹלִים". בְּגַנְשָׁחָ "חַי קָעוֹלִים" (ט) יְשַׁ גָּוְסִין צָבָר^(ט) וְיַשְׁ גָּוְסִין בְּפִתְחָה, וְאַבְלָלָ לְרִיעָה זוֹ מִבְּלָק קָוּם יָאִמֵּר "הַעוֹלָמִים" בְּהַהְיוֹתָן, אָכִי פְּרוֹשָׁה חַי בְּשַׁנִּי הַעוֹלָמִים וְשַׁלְטִיט בְּעוֹלָמִים תְּהִוָּה וּקְנוּלָם הַבָּא: **ג** (ט) שְׁשָׁם הוּא. אַרְיוֹן עַיִן אֵי מַקֵּר אָז לְהַפְּסִיק וְלַעֲנֹנוֹת "אָמַן יְהָא שְׁמָה וּבָא" וְקָרְשָׁה, כִּי מַאֲמָר אָחֵד הַזָּה עַד סָוף. וְעַזְבָּן בְּחַיְיָ אַדְם בְּלַל הַסְּעִיר יְגַדֵּל בְּרִכָּה קָרְשָׁה אָסָר לְהַפְּסִיק בְּאַמְצָעָיו^(ט) אֲפָלוֹ? **ל** "אָמַן יְהָא שְׁמָה וּבָא" וְקָרְשָׁה, וְיַשׁ תְּחִילָה, וְצַרְקָה עַיִן^(ט): **ג** (ט) הַמְסִפֶּר. וּבְכְתִיבים (ט) קָתֵב לוֹמֶר בְּעַשְׂנָתִים-מִתְשֻׁבָּה מִזְמָרָה כְּפָעָמִים קָרְאַתְקָה ה'" בְּין יְשַׁתְּבָחָה לְיוֹצֵר, וְאַרְיךָ עַיִן: **ה** מִעֲרָכִי הַפְּלַחַקָּה. רֹצֶחֶת לְמֹרֶר, דְּקִחְבָּב בְּגָאוֹן "מֵי קָאִישׁ הַיָּא וּרְקָעַלְבָב יְלָעָן וְלַשְׁבָב לְבִיתָו" וְאַמְרוּ נָזָל: הַיָּא מִעֲבָרוֹת שְׁגִידָה, וְנוּגְמָן בְּכָל עֲבָנָה הַיָּא. וְהַאֲלָהָה וְהַבָּה בְּמַבְשָׁם מִתְהַמְּשָׁה, שְׁהַקְלָפּוֹת מִבְטָלִים עַלְוֹת

שער הצעיר

(ע) מנג'אנ-אַבְּרָהָם: (ע) מִנְגָּרְלִיל: (ע) שֵׁם: (ע) טְוִזֶּה: (ה) בָּחַן וְקָרְבָּא"א: (ג) פְּרִירְמְגָדִים: (ה) פְּגַזְעָנְבָּהָם: (ז) פְּרִירְמְגָדִים: (ג) פְּגַזְעָנְבָּהָם: (כ) פְּגַזְעָנְבָּהָם:

השליח צבורי (ד) 'ברכבי' קדם שמתחלילן ברכת יוצר' (כ"י סוף ס"י נב' בשם המנהיג ועל סוף ס"י נב': אבל (ג) * בין קדיש לברכו לא יפסיק בשום דבר (אי' פ' פלהת השחר), וכל-שכן שלא יפסיק (יד) לאחר שאמר כלבו). (יא) וכן מי שאל היה לו ציצית או תפlein (יב) והביאו לו בין ישבח' לקידש יכול להניחם ולברך עליהם.

**A טויר ומפרק ש הטעם
באנגור בסימן צד
בשם הראכ"ד
בברכות כא מגלה כג**

ג'נה דיבני קדיש, ובו כ"ב סעיפים:

(א) אומרים (ב) קדייש. בואין אומרים אותו בפחות מעשרה (ג) זברים (ה) בני-חוריון (ד) גדולים שהבייאו

בָּאֵר הַיְטָב

ונגה להרמב"ם סוף מס' אבותות ובס' מטה-יהוֹסֵף ח' ב' יב ולעיל ס"ד נר ס"ק שעה יהודים לוזרים שאין מי שירוד בל' הקוש ל嘲ציא אותם ייח' זוכך מעם לחיות ש"ץ ולומר קרייש וקוושה בל' לע"ז, תשובת דב"ש סי' שכא. עוד בס"י שא שפערע על החותומים קטריניקטנים שאוצרם קרייש וקרכו לעתונים אחריהם, דשלא בדין הם עוזים, וכן הרב פר"ח בס"י סט קורא ע"ש. קשניים או ג' ואוקרים קרייש וזה מא' מקדים, אם באים כל אחד בקדידי דברו יענה עם קראונן או עם האחרוןן אמן ויזללה לצלם, ואם יש פסק על כל אחד ואחד, הילקט ח' ב' סי' מה: (3) זכרם. כל שיש מנון בבחכ"ן שיש לנטהון יארם ח' שוב או גדר שעדין לא בא, בנימין זאב סימן קסח ובמ"א סיקן קדר סי' ע"ש. אך הנוצר ע"י סי' יצירה אם מצטרף ליו"ד דבר שבקדשא, עין בתשובה קכם צבי סי' צג: (4) בניחוחין. וכל התקדושים שווין אפללו קרייש רבענו לאחר הפלגון, שכונה ג' בשם מ"מ:

אחר במר הנקפהלה, ומ"ש הנקגה locator שמע אחר במר הנקפהלה י"ח במלחש ב' שילא מאיר קדיש עלי פטלה י"ח א' אבל אח"כ אין שך locator שעה ח' שישים מקרוב באו שאשפוזין שם עלי אחר קדיש בטמא ואומרין שנית קדיש ואינו בכוון דקה ענין locator ב' קדישים סמוכין זה לזה, רעכ"פ יש להלפק שיאקרו מעת פסוקים בין שני הקדישים. ואין locator אחר קדיש אלא אחר דבר הגדרה. ובשלומם משניות או שום דת שבע"פ ייל הקדשה אחניון הרבה גדויל א"ר א"ר ת"ח מרבנן שלום וכורדי locator עליו קדיש, מ"א ע"ש, רעכ"ס' נה ס'ק א' מש"ש: (7) ברכו. לאחר שהתחילה הש"ץ קדיש לא יפסיק שוב לטלית אפללו בין הפתקים, עי' סימן טו סעיף ב, וזה שפטב רם"א כאן אבל בין קדיש לברכו וכורדי וכ"ש שללא יפסיק כורדי, מ"א: (8) קדיש. כאשר טוב למעט בברכותך טוב למעט בקדיש טיבן עז שאנפחים עשרה ב' ואומרין בפה קדישומאל טיקן קגב קורא בסמיכן תעד עז שאנפחים עשרה ב' וא"ז בפרש בתשובה דברישומאל טיקן קגב קורא בסמיכן תעד עז שאנפחים עשרה ב'

משנה ברורה

ולקפן ביסיקן סט מה שפְּתַחְבָּנוּ שם בז'ה¹¹): (*יא*) ובן מי שללא. דכל הואר צער מצעה, על-לען מפרק להטפסיך (*יב*) לאחר שגנבר ברפה בעיה: (*יב*) וההביאו לו. (*יג*) בין ליחיד ובין (*יד*) לשליחם-צבור, עילל פי דגנאי הואר לאכבר להטפסיך, מכל מקום הוואיל דאי אפשר בכדי שרין, ובזה אין ארך נשליחם-צבור לחזר ולומר פסוקים, היה מוצעתה היה [*דה ח*]. וגראה, דבוחדי מורי באפונ שיזהה יכול קימא לנו ביסיקן, או שביבר שמען קדיש וברכה, ראי לאו בכדי גילה קימא לנו ביסיקן. וברכה, אלא שותק ושוטע וכוכן למפה שאומרים¹³, וזה אין נכון בברכות כא ע"ב, בתוספות ד"ה עד וברא"ש שם; ובapan זה טוב יותר ענן בסעיר-קטן הטעמה: (*יג*) בין קדיש. רוזה זומרה, משעה בו דבין קדיש לברכו דינו (*ח*) לכל מלוי כבini נפרקים, ומתקי אחריה בהתקלה יוצר¹⁴, כי עקר בונת נש"ץ מה שאומר "ברכו את ה'" נגידן לו טלית עד שהחtileן קדיש יכול להתחעטף בו מפרק, אבל ברכה, יכול לברך עלייהן¹⁵, לפי מה שהשכימו האחרונים ביסיקןoso בכיה, שוב לאו יכול לברך עלייהן, אלא גיניחן בליך ברקה¹⁶ וכヶשיגע מר וכוכי. מלשון זה מוכח דאפלו ייחיד לא יטפסיך, עזין בשיעיר- ת ישפחים וועמד להתחיל ברכות יוצר אור, אבל הוא הואר עוסק ולא לזרג לטפסיך דזורה ונטפה מברכת יוצר, ושם קדיש

* בון קדיש. ענן במשג'ה ברורה כמה שטבנבו דבין קדיש לברכו דינו בקבין *
 טפראים, בן קמ' אליה רכה והעטינו תפורי קאדים. וקשה לי, דקלא
 קרמ' א' פסק ביטין פ' בתק'ה' והקסין טו סער' ב' געל תפlein יוכל לבוך על-
 בל-גענים דיין תפוקין. ובquo' שטבנ' גמ' בון ביטין ח' שם בתק'ה' עין שם
 בחודשין ר' עקיבא איתר ובפרמי'תודים אות ד שם, אמ' בון אמא' קא אמר דלא
 יפסיק בשום דבר, קא ענן תפlein קאיין לעיל מנה יוכל למסיק? ואין לו מיר
 לגמור הנחת טלית ותפלין קודם שיעיע הש"ץ ל"אמן יהא שממה רבא" וכוכ
 כה דאסור להפסיק בין השליך להשל' ר' אשףלו לעונות "אמן יהא שממה
 לעשותן אין לכתחה" עצה בנה אפלו לאידי דקמאן אין שומע צועה, פר'
 יומר שנטען מלתניהם התפלין עד שישים הש"ץ ברכו ואיז'חים, ולענן
 (טו) שוחחיל קדיש, דקדייש לברכו גמ' בון ש"ז¹⁴). וענן (טז) באחרוניים
 ברכו אף שלא התחליל עדין ברכות יוצר קהי אמאצע תפוקין¹⁵, דמשם ואין
 סניינו שיברכוהו אמן-רכך בברכת יוצרין¹⁶, (טז) על-כן בין חדיד ובין ש"ז
 לא יברך עד לאחר התפללה, ואו ימשמש בו ויברכך. ותפלין אם גנדמן לו
 דיויכל לברכ על תפlein בין תפוקין: אבל אם לא גנדמן לו עד שחתה
 קודם אהבה רכה ימשמש בון ויברכ עליון, וענן בסמוך: (יז) לאח'
 גען הקודם. ונראה דכל זה דזאך באפן שטמי' בפניהם, דהנינו שסביר גם
 עדין בפסוקי דזרה, וככל-שכון אם בא עטה לההפלל, וווזה מהחפהל

שישים!). וענן באהרונים שקראו תבר על זה שהנאמנים עשו ב.cgi נמי שידע בלשון-הקדש להוציא אומם ירי (ז' ז'':ב) קדיש. פרוש, אחר פסוקן דזרמה, ובעינן שרשא⁽³⁾, שכל אין אומרים אותו בפחות ממעשרה, שאמар "זונק-שתי בתוך בני הכהנה הצעה האת", יצאו יהו"ש וככלב, נשאר עשרה, וקורואן עשרה. ביבעת אמינות פסוקין דזמנה אין אריך עשרה, דאפסלו אם אזכיר והתפלל ערבית ביהדות ובאו עשרה לעת אמירת קדיש, יכול "עלינונו" או באמרית "אשורי" שקדם מנהה או באמרית ההלים פון סט ורולד לא כתוב כן, וכן מתגרא"א בסיטון רلد מונח כהמגן ררכך קומור או שלשה פסוקים⁽⁴⁾ ויאמרו קוריש. וענן בפרקי-קדדים ג' גם הפגן-אנכחים מורה להט"ז: (ג) זכריהם וכו'. לאפרקי נשים ג' גודלים. ענן פרי חדר סיון סט שקרה לנו לנו מצטרף [פמ' ג]: (ד) גודלים.

שער הצעיר

ב' בסעיף ג': (*יג*) מוקח מפניהם: (*ט'*) בגאנ'אכברקם: (*טו'*) בגאנ'אכברקם:
מגדים: (*ט''ו*) קהואה משיג שם על קראק"א, ולדברינו נייחא סדרת קראק"א
אוור נוחש באנטצע האפקט. ויצוין לקפון בסיסון קלט סעיף ובקיצור קראק"א
ב' בגילה כב: (*ז'*) שורי נסחת אגדולה:

הַלְכֹות בָּרְכוֹת סִמְן נֶד נָה

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק יד]

(20) ולענין העמד במאצע פסוקי דזמרה' ושומע 'ברכו', הורה הגרש"ז אויעברך (היליכות שלמה תפלה פ"ו דבר הלכה אחת כ שיכון בפרוש שאיתו עונה עבשו 'ברכו' של סדר התפילה [זהינו שאין בונתו להתחול ברכת יוצר אורי' (משנ"ב ביצהח' יראא').

סימן נה

הַדִּינָן קְדוֹשָׁה

[משנה ב ס"ק א]

הקהל יודעים בו שהוא אבל ואינטלקטואלי חתולו של רברב גאנז אונז. והוא שכתב ב*ביקור קדושים*⁽¹⁾ ו*לומר קדיש וקדשה בלשון לע"ז*⁽²⁾. ובטעם הדבר, כתוב בשוו"ת פאת שדר ("ח' סי' ט) שסבירא פושה הדיאיה, שכן זה מכליל יראת ה' יתברך לghost אל הקורש תמיד.

(2) וכתב ל�מן (ס' אא ס' יג) בשם שו'ת חותם סופר, שתפילה בבליע' מורת רך בארכאי, אבל להתפלל כך באופן קבוע, אסור.

[משנה ב ס"ה ב]

ובקענין עשרה⁽³⁾, שפל דבר שבקשה, כמו קדיש וקדשה⁽⁴⁾ וכרכז קראת-התקורה ושיאת-כפים⁽⁵⁾ וכן, שאמר "וינקדשתי בתוך בני ישראל"⁽⁶⁾.

(3) האופן שיש למנות לדעת אם יש מנין, כתוב הפרי חדש (ס' ק) שאין למנות את הציבור לגולגולותם, והקוץיש"ע כתוב (ס' טו ס"ג) שהנגנו למנות על ידי הפסוק י' הושיעה את עמר וגו', שיש בו עשר תיבות, והקף החיים (ס' יז) כתוב שיראו במאית עין ירינו להרשותם.

וראה מה שכתבנו שם, ולקמן סי' נו ס'ק ב.

(4) וקדושה של חזהת הש"ץ ודאי צריכה עשרה. ואת הקדושה של ימי יצור' ושל יובא לעצין' (שידין שהוא, כמברואר בשו"ע ל�מן סי' קלב ס"א), כתוב השו"ע ל�מן (ס"י נט ס"ג) שיאמר החידך בגין וטעמים בקבוקרא בתורה, והרמ"א כתוב שהמנוג לאומן בחידך. וכותב המשנ"ב שם (ס"ק יא) שכונן להדר לאומן בגין וטעמים, ולקמן סי' קלב ס"ג כתוב שם"מ לכתיהלה טוב יותר לאומרו בעיצורו.

⁽⁵⁾ ובביה"ל לקמן (ס"י קכח ס"א ד"ה אין נשיאת כפים) כתוב שיטה נוספת בשם הרץ, שرك קדיש וקדושה וברכו נקראים דבר שבקדושה, אבל נשיאת כפים אינה נחשבת דבר שבקדושה, ומה

שענירכה עשרה גלמוד מפסוק אחר, והוא רך אסמכתא מודרבנן.
 (ט) ואף לדעת הפסוקים שהזיב פילה הוא מדורייטה, כתוב להלן שצירוף עשרה גלמוד לא"ס ס' ק' (לא) ששלפי זה הפ"ג (א"א ס' ק' ז) לשפוי זה הפסוק "ונקדשתי" הוא רך אסמכתא.

[משנה ב ס"ק י]

עַזְיָן לְקֹפֵן בְּסִימָן סֶט מָה שְׁכַתְבָנו שֵׁם בָּזָה⁽¹¹⁾).

(11) שם (ס' ז) כתוב ש愧צת מקומית אומרים שלשה פסוקים וקוריש קודם ברכו בערבית, אין זה אלא מנהג בעלמא, ואין ובפרטיו על הדבריס הוה.

ובענין מה שנגנו בקטצת מוקמות לומר "שיר המעלות הנה ברכו" ו/or קודם מעירוב, כתוב לךן (ס"ר רלו ס'ק ב) בשם השלטי גברים, שהוא משום שצורך לקרוא את קריאת שמע מתוך דברי תורה, ואמרם משומר זה ודוקא משום שכותב בו "העומדים בבית ה' בليلות" או משום שכותב בו "שאו ידיכם קודש ברכו את ה'".

[אשנ"ב ס"ק יב]

?⁽¹³⁾ אמן יהא שמה רְבָא וּכְרַבָּה⁽¹²⁾ וכור, שותק ורשומע ומכוון למה

12) וכותב למקום (ס"י נו ס"ק א) שיש לבזון לשמווע את הקדיש מפני

השיש', כדי שיזע על מה הוא עונה אמך יהא שםיה הרבה רבה.
13) ובכינויו הדרבר כתוב לעיל (ס' בה ס'ק ל'), שהשתיקה נחשבת
בעינה לענין לצעת ידי חובה אבל לא לענין שייחסב על ידי זה
ההפקה.

[ח'וואר'ג ב' ז' ו]

דָּמֶקְרַטִּישׁ לְכָרְכוֹ גַּמְ-כָּן שִׂיקְנָה⁽¹⁴⁾ וּכְרוֹ, הַיִּם אֲמַצֵּעַ הַפְּרַקְקָן⁽¹⁵⁾ דָּמֶשֶׁם
וְאַלְקָן הַוָּא כְּהַתְּחִילָה יוֹצֵר⁽¹⁶⁾ וּכְרוֹ, שִׁיבְרַכְוֹהוּ אַחֲרַבָּךְ בְּכָרְכָתָה
יוֹצֵר⁽¹⁷⁾ וּכְרוֹ, בְּכָל לְבָרָךְ עַלְקָה⁽¹⁸⁾ וּכְרוֹ, אַלְאָ יִגְחַן בְּלִי בְּכָה⁽¹⁹⁾.

14) וכן מי שהתחילה לומר את הקדיש שקדם ברכו בעשרה, והוא צאו מוקצתם, כתוב לקמן (ס"י נה ס"ק ט) שיכל לומר גם גם ברכו, שהכל עונן אחר הבא לברוחם אמר י'המאתך מדרכו הויל עיל זיין, ובאריך זה

הברכה הראשונה אם דעתו להתפלל או ערבית. מודען מושגנו מז'רין עליון, וזה מוכיח לנו כי שכתבנו לקמן סי' צב ס'ק ט. וכאן לענין ברכו בערבית, כתוב לקמן (סי' רלו ס'ק א) שדינן 15) כאמור הפרק מוחטם שכחוב כאן, וכותב שלפי זה צריך להזכיר מודע שללא בספר אחר ברכו אפילו קדום שהתחילה לברך את הברכה הראשונה אם דעתו להתפלל או ערבית.

17) וכן מי שמאחר לתפילה וכשהש"ץ אומר 'ברכו' עדיין עומד באמירות פסוקי חזונה, כתוב הגר"ח קניגסברג (ארחות יושר עמי)

ו-קג) שהוא מובל בידיהם את עיקר תקנת יברכו.
 וכן לענין פורס על שמע, כתוב במשנה ב' ל�מן (ס"י סט ט"ק ג')
 שייאמר ברכת יוצר אור' בקהל רם והם שומעים, שלא יהיו נראים
 בכופרים ח', שאמ לא כן הרי הוא אמור להם שיברכו ואין אחד
 מיהם מרבה.

18) ובטעם החילוק בין טלית לתפילהין, כתוב לקמן (סי' ס' ק עז) שמצוות אינה חובת הגוף שהרי אם אין לו טלית פטור מצוית וובל לקרווא קריאת שמוע בלבד מצוית, לכן נחשבת הברכה מהפסק, מה שאין כן חפלין שכן חובת הגוף, ועוד שהרי בקשרו קריאת שמע בלבד תפילין הוא מכיר עדות שקר בעצמו ח"ו, לכן לעניין זה אנו נוקטים כדעה הסוברת שלא נחשבת הברכה מהפסק. עוד כתוב שם, שאם יושב בבית הכנסת ומתბאיש לישב בלבד טלית, יכול לברך עליה בין הפרקדים. והוא עד מה שתכתבו שם.

19) אומג לעניין מי שנודענו לו תפלין באמצע הפרק, כתוב למשך
(ס"ס ס'ק טו) ישאה מהניחס ערך בין הפרקים כדי>Showplace לברך
עליהם.